

[Arbejdsministeren]

Vismændene har to forslag til løsning af dette problem. Finansieringen af arbejdsløshedsforsikringen omlægges, så arbejdsmarkedets parter får et større økonomisk ansvar og ledigheden kan fordeles mere ligeligt ved hjælp af uddannelsesforanstaltninger. Regeringen er enig i dette sigte og vil lægge op til, at vægten i arbejdsmarkedspolitikken i højere grad lægges på den aktive indsats og i mindre grad på den passive forsørgelse.

På uddannelsesområdet må indsatsen – efter indgåelsen af ATB-forliget – også omfatte en større del af den samlede arbejdsstyrke. Særlig den gruppe, der regelmæssigt er i beskæftigelse, men som har en relativt høj ledighedsrisiko, synes at have et betydeligt efteruddannelsesefterløb. Kodeordene for indsatsen skal være: størst mulig kvalitet for den enkelte, anerkendelse af uddannelserne på arbejdsmarkedet og i andre uddannelsessystemer, bedre tilpasning til de aktuelle behov, samt at omkostningerne må søges begrænset ved at satse på uddannelse i fritiden, og at de herudover i videst muligt omfang pålignes produktionen.

Diskussionen af det fremtidige dagpengesystem bør ske ud fra de formål, systemet skal varetage. Vismændene lægger vægt på incitamenter til løntilbageholdenhed, men også regelforenkling, overskueligheden for brugerne og fremme af mobilitet og bevægelighed på arbejdsmarkedet bør indgå. Herudover bør reglerne for dagpengenes fremtidige dækning overvejes.

Regeringen har til hensigt, når midtvejsforhandlingerne er afsluttet, at indbyde arbejdsmarkedets parter til en ny runde trepartsforhandlinger om strukturproblemerne på arbejdsmarkedet, herunder om indretningen af det fremtidige dagpengesystem.

I. Indledning

Det Økonomiske Råds Formandskab – vismændene – fremlagde i juni en interessant rapport om *strukturen og tilpasningsmekanismerne på det danske arbejdsmarked*. Vismændene konkluderer på baggrund af deres undersøgelser, at arbejdsmarkedet på en række afgørende punkter indeholder systemfejl, der er med til at vanskeliggøre løsningen af Danmarks økonomiske problemer. Vismændene stiller samtidig en række forslag til afhjælpning heraf.

Regeringen finder, at vismændene med rapporten har leveret et udmærket oplæg til debat om arbejdsmarkedets strukturproblemer. Nærværende redegørelse indledes derfor med en oversigtsmæssig gennemgang af vismandsrapporten ledsaget på væsentlige punkter af bemærkninger til vismændenes undersøgelsesresultater og anbefalinger.

Det er herefter regeringens håb, at Folketingets partier giver sig til kende i en fordomsfri debat om emnet, hvis betydning – i lyset af de aktuelle udsigter for den danske økonomi – må være åbenbar.

II. Vismandsrapporten

Der kan næppe være uenighed om vismændenes udgangspunkt: At den nuværende ledighed er alt for høj, samtidig med at det store betalingsbalanceunderskud og den store udlandsgæld udgør en effektiv spærring for at nedbringe ledigheden ved en mere traditionel efterspørgselsstimulerende politik.

Vismændene anerkender, at en stram indkomstpolitik vil være et middel til at øge beskæftigelsen og på længere sigt nedbringe betalingsbalanceunderskuddet. Det anføres dog samtidig, at de seneste hjemlige erfaringer tyder på, at det er forbundet med *store vanskeligheder at realisere de indkomstpolitiske mål*, og at dette i høj grad må henføres til strukturelle forhold på arbejdsmarkedet.

Der mangler incitamenter til løntilbageholdenhed

Ifølge vismændene er hovedproblemet, at der for det store flertal af lønmodtagere ikke er noget incitament til at udvise løntilbageholdenhed. Dette skyldes, at denne store del af lønmodtagerne har ringe risiko for at blive ledige i længere tid, fordi ledigheden er meget skævt fordelt. Vismændene nævner, at ca. 80.000 personer (3 pct. af arbejdsstyrken) i perioden 1979–84 bar en fjerdedel af den samlede ledighed.

De store lønmodtagergrupper, der har en ringe ledighedsrisiko, mærker således ikke de skadelige virkninger af for høje lønstigninger på deres egen krop. Problemerne skærpes ifølge vismændene af, at de pågældende grupper er dem, der har mest indflydelse på løndannelsen.